

Otevřené zahrady Jičínka z. s.

Organizační směrnice

Ochrana oznamovatelů protiprávního jednání

Schválil: Ing. Radomír Vališka, předseda spolku

Účinnost: 15. prosince 2023

Úvod

Dne 1. srpna 2023 nabyl účinnosti zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále i jen „zákon“). Zákon vychází ze závazné evropské legislativy a v podmínkách spolku Otevřené zahrady Jičínka z. s. je zákon aplikovatelný z důvodu, že ke dni 1. srpna 2023 zaměstnává více než 50 zaměstnanců (včetně zaměstnanců činných na základě tzv. dohod o provedení práce).

Cíl směrnice

Cílem směrnice je poskytnout (též) ochranu vnitrospolkovým dobrověrným oznamovatelům zákonem určeného protiprávního jednání způsobem, který vyloučí jejich přímý či nepřímý postih za učinění oznámení o protiprávním jednání „uvnitř“ spolku.

Oznámení

Oblasti, kterých se může (musí) oznamované protiprávní jednání týkat:

Případné ooznámení zaměstnance obsahuje informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u zaměstnavatele a které

- a) má znaky trestného činu,
- b) má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč,
- c) porušuje výše uvedený zákon
nebo
- d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblastech níže příkladmo uvedených

Oznámení dále obsahuje údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele; má se za to, že údaje o totožnosti oznamovatele jsou pravdivé.

Oblasti, kterých se musí oznamované protiprávní jednání týkat

V režimu zákona a této směrnice nelze oznamovat např. nedodržování pracovní doby, šikanu na pracovišti, či diskriminaci na základě věku, pohlaví, národnosti apod., neboť tato jednání nespadají do jeho věcné působnosti. Do působnosti zákona a směrnice tak v podmínkách spolku mohou spadat např. oblasti:

- **daně z příjmů právnických osob**
- **ochrany životního prostředí**
- **ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů**

Zákaz odvetných opatření, ochrana oznamovatele

Odvetným opatřením se pro účely této směrnice rozumí jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli může způsobit újmu; odvetným opatřením je zejména rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,

- a) zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
- b) odvolání z místa vedoucího zaměstnance
- c) snížení mzdy, nebo odměny nebo nepřiznání pohyblivé složky mzdy,
- d) neumožnění odborného rozvoje,
- e) změna pracovní doby,
- f) výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- g) zásah do práva na ochranu osobnosti.

Odvetnému opatření nesmí být vystaven oznamovatel ani další osoby uvedené v zákoně, např. osoba, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou.

Ochrana náleží oznamovateli, který oznámení podal prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, příp. Ministerstvu vnitra ČR a ve lhůtách stanovených tímto zákonem nebylo přijato vhodné opatření.

Ochrana před odvetným opatřením nenáleží osobě, která učinila oznámení, aniž měla oprávněné důvody se domnívat, že se zakládá na pravdivých informacích (tzv. "vědomě nepravdivé oznámení").

Vnitřní oznamovací systém

Ke dni účinnosti této směrnice se zavádí u zaměstnavatele vnitřní oznamovací systém. V této souvislosti zaměstnavatel provede následující:

- 1) ustanoví tzv. příslušnou osobu
- 2) umožní oznamovatelům podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému písemně i ústně nebo na žádost osobně; **vylučuje se** podání oznámení od osob, které pro povinný subjekt – zaměstnavatele - nevykonávají práci nebo jinou obdobnou činnost
- 3) uveřejní níže uvedené informace způsobem umožňujícím dálkový přístup:
 - a) o způsobech oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a Ministerstvu vnitra ČR,
 - b) označí příslušnou osobu, její telefonní číslo a adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování a
 - c) uvede, že povinný subjekt vylučuje přijímání oznámení od osob, které pro povinný subjekt nevykonávají práci nebo jinou obdobnou činnost
- 4) poučí písemně příslušnou osobu o právech a povinnostech, které pro ni vyplývají ze zákona a této směrnice, poučení založí do šanonu v kanceláři
- 5) zajistí, aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba a aby byl dodržen zákaz poskytnout podle zákona informace, které by mohly zmařit nebo ohrozit účel podávání oznámení.
- 6) řádně a včas posoudí důvodnost oznámení,
- 7) vyrozumí v zákonném termínu oznamovatele o přijetí oznámení a o výsledcích posouzení důvodnosti oznámení a příp. přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu v návaznosti na podané oznámení.

Některé podrobnosti k podávání oznámení

Pro případy listinných podání se zaměstnanec, oznamovatel poučuje, že taková podání mají být **označena slovy „Pouze k rukám příslušné osoby“**. Zaměstnanci povinného subjektu, mající na starost výpravnu pošty, agendu sekretariátu apod. jsou povinni předat takovou písemnost výlučně příslušné osobě při zachování důvěrnosti jejího obsahu.

Pro případy elektronických oznámení se zřizuje vyhrazená e-mailová oznameni@otevrenozahrady.cz, k níž nebude mít přístup žádná jiná osoba. Přístup ke komunikaci bude mít pouze příslušná osoba po zadání speciálního hesla (nad rámec zadání přihlašovacích údajů do počítače), s nímž bude seznámena pouze příslušná osoba.

Příslušná osoba

Prvotní příslušnou osobou je ustanovena: Mgr. Kamila Kabelková

Její zástupcem je ustanovena tato osoba: Ing. Zuzana Vališková

Příslušná osoba je povinna osvědčit svoji bezúhonnost, a to výpisem z rejstříku trestů a čestným prohlášením, ve kterém osoba, která má být určena příslušnou osobou, uvede, že v posledních 5 letech nebyla uznána vinnou ze spáchání přestupku podle zákona. Dokumenty budou založeny v šanonu ke školení BOZP za rok 2023.

Činnost příslušné osoby upravuje zákon, včetně jejího postupu po podání oznámení.

Příslušná osoba je mj. oprávněna posuzovat důvodnost a pravdivost přijatých oznámení.

Se zřetelem k tomu, že toto oprávnění bude typicky současně zavazovat (jiné) zaměstnance povinného subjektu ukládám: Všem vedoucím a všem zaměstnancům povinnost poskytovat příslušné osobě maximální součinnost při plnění jejich zákonných povinností, zejména poskytovat vysvětlení, umožnit vstup do kanceláří a jiných prostor, předkládat listiny apod.

Příslušná osoba bude oznámení evidovat v zabezpečené elektronické podobě v rozsahu:

- a) datum přijetí oznámení,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, jsou-li tyto údaje známy,
- c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li její totožnost známa,
- d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jejich výsledek

Zodpovídá: Příslušná osoba

Termín: Trvale od nabytí účinnosti zákona a směrnice

Ustanovení závěrečná

Výklad zákona a této směrnice přísluší předsedovi spolku. Postupem dle zákona a této směrnice není nikterak dotčeno právo zaměstnanců domáhat se svých práv i jinými zákonnými způsoby.